

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.583/2020/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Somogyi Gábor a tanács elnöke
 . Élő András előadó bíró
 . Székely Ákos bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2020. október 15.
Az ügy tárgya: hatósági eljárás akadályozása büntette
Terhelt: ...
Első fok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 14.B.29.091/2010/24., ítélet,
 2013. március 22., tárgyalás
Másodfok: övárosi Törvényszék, 25.Bf.9516/2013/11., ítélet,
 2014. április 15., nyilvános ülés
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hatósági eljárás akadályozása büntette miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a ... terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.B.29.091/2010/24. számú, valamint a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 25.Bf.9516/2013/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. 1. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2013. március 22. napján kihirdetett 14.B.29.091/2010/24. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki hatósági eljárás akadályozása büntetéseben [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 242/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulat]. Ezért őt 2 év börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Ugyanakkor - első fokon jogerőre emelkedett rendelkezésével - a terhelt ellen testi sértés vétsége [korábbi Btk. 170. § (1) bekezdés] miatt indult büntetőeljárást megszüntette.

- [1] A terhelt és védőjének fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2014. április 15. napján kihirdetett 25.Bf.9516/2013/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a büntetést visszaesővel szemben kiszabottnak tekintette, a próbaidő tartamát 2 évre mérsékelte, és megállapította, hogy a terhelt pártfogó felügyelet alatt áll. Egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [2] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege a következő:
... terhelt 2009. július 6. napján a közszállítás során a börtön egyik zárkájában megfogta a **sértett** nyakát, s azt a bal hóna alá szorítva tartotta, miközben jobb kezével legalább három ízben megütötte a **sértett** mellkasát és oldalát, melynek hatására a nyakában hordott rózsafüzér elszakadt. A bántalmazás során ... terhelt szóban a családja házának a felgyújtásával fenyegette a **sértettet**, amennyiben nem vonja vissza a vonatkozásában a Siófoki Városi Bíróság előtt folyamatban lévő büntetőeljárásban vádlotti pozícióban tett vallomását, illetve nem módosítja azt akként, hogy elkövető társa nem ő, hanem **személy 1** volt. A **sértett** a bántalmazás következtében 8 napon belül gyógyuló, bőrpírban megnyilvánuló sérüléseket szenvedett el, melyek vonatkozásában nem kívánt magánindítvánnyal élni a terhelt ellen.
- [3] **II. 1.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen ... terhelt perújítási indítványt terjesztett elő, és a perújítási ügyében 4. sorszám alatt érkeztetett beadványában - egyebek mellett - sérelmezte, hogy a cselekménye nem volt tényállásszerű, mert az ítéleti tényállás nem tér ki az akadályozott eljárásra, illetve az akadályozás mibenlétére. A perújítási ügyében 10. sorszám alatti beadványában kifejtette azt is, hogy a cselekménye kísérleti szakban maradt, mert tulajdonképpen önként elállt a bűncselekmény elkövetésétől.
- [4] A Fővárosi Ítéletábrla a terhelt perújítási ügyében hozott másodfokú végzésében az említett beadványokat - tartalmukra figyelemmel - felülvizsgálati indítványnak tekintette, és azokat elbírálás végett a Kúriának küldte meg.
- [5] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.429/2020/4. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.
- [6] Kifejtette, hogy a terhelt perújítást, azaz a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás megváltoztatását célzó indítványaiban arra hivatkozott, hogy beismerő vallomást kíván tenni, amely alapján a bűncselekmény csupán kísérletként lenne minősíthető, míg a 10. szám alatti beadványában pedig egy még meg nem tett vallomásra hivatkozással, az irányadó ítéleti tényállástól eltérő ténybeli alapon sérelmezi a bűncselekmény törvénysértő minősítését, illetve bűnösségének megállapítását. Ezért indítványa e részében törvényben kizárt.
- [7] Rámutatott arra is, hogy a felülvizsgálati eljárás során irányadó ítéleti tényállás szerint a terhelt azért bántalmazta és fenyegette családja házának felgyújtásával egy Siófoki Városi Bíróság előtt folyamatban lévő büntetőeljárás vádlottját, hogy az vonja vissza, vagy a bűntársára vonatkozó részében módosítsa a vallomását. A terhelt e cselekményével maradéktalanul megvalósította az elkövetés idején hatályos korábbi Btk. 242/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés I. fordulata szerint büntetendő hatósági eljárás akadályozása büntettének tényállási elemeit. Ezért a terhelt bűnösségének megállapítása, illetve a cselekmény befejezett bűncselekménykénti minősítése nem sértett anyagi jogszabályt.
- [8] 3. ... terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében kifejtette, hogy önként elállt a bűncselekmény elkövetésétől, így a cselekménye a legszigorúbb értelemben is csak kísérleti szakban maradt, ami lényegesen enyhébb büntetést vonna maga után.
- [9] **III.** A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [10] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.
- [11] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennek megfelelően a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított

tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

- [12] A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ügydöntő határozatot az abban rögzített tényállás alapulvételével, a tényállásban nem, vagy másként rögzített tényekre való hivatkozások figyelmen kívül hagyásával, a felülvizsgálati indítványban hivatkozott felülvizsgálati ok és - a Be. 659. § (6) bekezdés alapján, hivatalból - a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértések tekintetében bírálta felül.
- [13] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.
- [14] Az elkövetés idején hatályos korábbi Btk. 242/A. § (1) bekezdése szerint - lényegében egyezően a jelenleg hatályos Btk. 278. § (1) bekezdésében pönalizált kényszerítés hatósági eljárásban büntetvével - a hatósági eljárás akadályozásának büntetét az követi el, aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy bírósági vagy egyéb hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse. A (2) bekezdés I. fordulata alapján a bűncselekmény öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha a hatósági eljárás akadályozását büntetőügyben követik el.
- [15] A felülvizsgálat során irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a terhelt - annak érdekében, hogy a zárkatársa egy Siófoki Városi Bíróság előtt folyamatban lévő büntetőeljárásban vonja vissza, vagy a büntetésére vonatkozó részében módosítsa a vallomását - megfogta zárkatársa nyakát, s azt a bal hóna alá szorítva tartotta, miközben jobb kezével legalább három ízben megütötte a mellkasát és az oldalát, továbbá megfenyegette a családja házának felgyújtásával.
- [16] Ekként a terhelt hivatkozásával szemben a tényállás - kétségtelenül nem pontosan, de beazonosítható módon - megjelöli az akadályozott bírósági eljárást, és részletesen leírja a terhelt magatartását is, amelynek célja az volt, hogy a zárkatársát arra kényszerítse, hogy a bírósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, illetve a kötelezettségeit ne teljesítse. A rögzített tényállás a bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási elemét tartalmazza, így a terhelt bűnösségének megállapítására is törvényesen került sor, a terhelt ezzel ellentétes - a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti felülvizsgálati okra - hivatkozása ez okból alaptalan.
- [17] A terhelt indítványában arra is hivatkozott, hogy cselekményétől annak befejezését megelőzően, önként elállt. A korábbi Btk. 17. § (3) bekezdés első fordulata szerint nem büntethető kísérlet miatt, akinek az önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény befejezése. Az indítvány ezen hivatkozása tehát ugyancsak a bűnösség megállapításának kifogásolását jelenti, azaz szintén a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti felülvizsgálati oknak felel meg.
- [18] Ugyanakkor a terhelt arra is hivatkozott, hogy mivel cselekménye kísérleti szakban rekedt, annak befejezettként való minősítése téves, és erre tekintettel büntetése eltűlzott. Ez a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti felülvizsgálati oknak felel meg.
- [19] A korábbi Btk. 16. §-a szerint kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be. A hatósági eljárás akadályozásának büntette kettős mozzanatú bűncselekmény, a cselekmény a kényszerítő, erőszakos vagy fenyegető magatartás kifejtésének megkezdésével kísérleti szakba jut, befejezetté pedig a jog nem gyakorlásával, illetve a kötelezettség nem teljesítésével válik.
- [20] Következésképp a terhelt által kifejtett erőszakos magatartással a bűncselekmény kísérleti szakba jutott. Ugyanakkor a tényállás nem tartalmazza, hogy a **sértett** a bántalmazás hatására a vallomását megváltoztatta volna. Ekként a bűncselekmény az irányadó tényállás szerint nem vált befejezetté, hanem kísérleti szakban rekedt.
- [21] A korábbi Btk. 17. § (3) bekezdés első fordulatában szabályozott büntethetőséget megszüntető ok, az önkéntes elállás azonban csak az ún. nem teljes vagy befejezetlen kísérlet esetén - akkor, amikor

a tettes csak részben fejti ki az elkövetési magatartást - zárja ki a büntethetőséget. Miután a terhelt erőszakot alkalmazott, az elkövetési magatartást teljes egészében kifejtette; ezzel befejezett kísérletet valósított meg, így önkéntes elállásra nem hivatkozhat.

- [22] Megjegyzi a Kúria, hogy a korábbi Btk. 17. § (3) bekezdésének második fordulata szerint az sem büntethető a kísérlet miatt, aki az eredmény bekövetkezését önként elhárítja. Erre mód van ún. befejezett kísérlet esetén is, azonban ilyenre a terhelt sem hivatkozott, és a jogerős ítéleti tényállásból annak megfelelő ténybeli alap sem tűnik ki.
- [23] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány akkor terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabott ki. Ez azt jelenti, hogy a téves minősítés miatt csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha az eljáró bíróság annak következtében törvénysértő büntetést szabott ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmazott. Amennyiben a minősítésbeli tévedés következtében az alkalmazott joghátrány nem válik törvénysértővé, a felülvizsgálati indítvány nem vezethet eredményre.
- [24] A kiszabott büntetés pedig a téves minősítés következtében akkor törvénysértő, ha annak neme vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, így a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével kiszabott, avagy az irányadó büntetési tételkereten belüli ugyan, de az anyagi jogszabálysértés kiküszöbölése mellett tartamában eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe.
- [25] E körben tehát a Kúriának azt kellett vizsgálnia, téves-e a jogerős ítéleti minősítés - azon belül a terhelt által terhére rótt bűncselekmény befejezettként való minősítése -, és ha igen, a helyes minősítés alapulvételével a jogerős ítéletben kiszabott 2 évi, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés eltúlzottan súlyos-e. A jogerős ítélet megváltoztatására - a vázolt törvényi szabályozás szerint - csak mindkét kérdés igenlő megválaszolása esetén nyílt volna törvényes lehetősége.
- [26] Ahogy arra a Kúria már utalt, a terhelt által megvalósított bűncselekmény törvényes minősítése - a jogerős ítélettel szemben - a korábbi Btk. 242/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő hatósági eljárás akadályozása büntetnének kísérlete lett volna. A korábbi Btk. 17. § (1) bekezdése értelmében a kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni. A terhelt terhére rótt bűncselekmény öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ekként megállapítható, hogy a visszaeső terhelttel szemben a jogerős ítéletben kiszabott, büntetési tétel alsó határához közelebb eső, 2 évi - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés a cselekmény kísérletként való minősítésének alapulvételével sem eltúlzottan súlyos, ekként nem törvénysértő. Ezért a felülvizsgálati indítvány a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozó részében is alaptalan.

Az indítvány elvi tartalma

- [27] Az eljáró bíróságok tévesen minősítették kísérlet helyett befejezett bűncselekménynek a terhelt terhére megállapított hatósági eljárás akadályozásának büntetettét. A terhelt az eljárásban érintett személy bántalmazásával önként hagyott fel, így az eljárást semmilyen formában nem akadályozta, és erre tekintettel a büntetés is eltúlzott.

A döntés elvi tartalma

- [28] Amennyiben a terhelt a célzatos erőszakos magatartást kifejti, de a jogerős ítéleti tényállás nem tartalmazza, hogy az eljárásban érintett személy a bántalmazás hatására megváltoztatta a vallomását, a hatósági eljárás akadályozásának büntette kísérleti szakban marad. Ugyanakkor a kísérlet befejezett voltára tekintettel önkéntes elállásra már nem kerülhet sor, és a bíróság jogerős ítéletében kiszabott büntetés felülvizsgálata sem vezethet eredményre, ha az a helyes minősítés alapulvételével sem eltúlzottan súlyos.

Záró rész

- [29] Minderre figyelemmel a Kúria - miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a támadott határozatokat - a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - hatályában fenntartotta.
- [30] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki. A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul; az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

, 2020. október 15.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Élő András s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

A kiadmány hitelél:
Schulz Oszkárné
tisztviselő